

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ
ЗА ИЗРАДУ НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА
О ЗАШТИТНИКУ ГРАЂАНА

<p style="text-align: center;">Важећи Закон о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“, бр. 79/05 и 54/07)</p>	<p style="text-align: center;">ПРЕДЛОЖЕНЕ ИЗМЕНЕ</p>
I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ	
<p style="text-align: center;">Члан 1.</p> <p>Овим законом установљава се Заштитник грађана као независан државни орган који штити права грађана и контролише рад органа државне управе, органа надлежног за правну заштиту имовинских права и интереса Републике Србије, као и других органа и организација, предузећа и установа којима су поверена јавна овлашћења (у даљем тексту: органи управе).</p> <p>Заштитник грађана се стара о заштити и унапређењу људских и мањинских слобода и права.</p> <p>Под појмом грађанин, у смислу овог закона, подразумева се не само физичко лице које је домаћи држављанин, већ и свако физичко лице страни држављанин, као и свако домаће или страно правно лице о чијим правима и обавезама одлучују органи управе из става 1. овог члана.</p>	<p>ДОДАЈЕ СЕ СТАВ 4. који гласи: „сви појмови који су у овом закону употребљени у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.“</p>
<p style="text-align: center;">Члан 2.</p> <p>Заштитник грађана је независан и самосталан у обављању послова утврђених овим законом и нико нема право да утиче на његов рад и поступање.</p> <p>У обављању послова из своје надлежности Заштитник грађана поступа у оквиру Устава, закона и других прописа и општих аката, као и ратификованих међународних уговора и општеприхваћених правила међународног права.</p> <p>Заштитник грађана за свој рад одговара Народној скупштини (у даљем тексту: Скупштина).</p>	
	<p>ПОСЛЕ ЧЛАНА 2. ДОДАЈЕ СЕ ЧЛАН 2А који гласи: „Други органи, тела, удружења, правна и физичка лица не могу носити назив нити истичати обележја Заштитника грађана.“</p>
Члан 3.	

<p>Седиште Заштитника грађана је у Београду.</p> <p>Заштитник грађана одлуком може образовати канцеларије и ван свог седишта.</p> <p>Општим актом о организацији и раду стручне службе Заштитника грађана уређује се обављање послова у канцеларијама.</p>	
<p>II. ИЗБОР И ПРЕСТАНАК ФУНКЦИЈЕ</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 4.</p> <p>Заштитника грађана бира Скупштина већином гласова свих народних посланика, на предлог одбора надлежног за уставна питања (у даљем тексту: Одбор).</p> <p>Кандидата за Заштитника грађана Одбору има право да предложи свака посланичка група у Скупштини.</p> <p>Више посланичких група могу да предложе заједничког кандидата за Заштитника грађана.</p> <p>Предлог за избор Заштитника грађана утврђује се већином гласова од укупног броја чланова Одбора.</p> <p>Пре утврђивања предлога за избор Заштитника грађана, Одбор може одлучити да одржи седницу на којој ће свим кандидатима бити омогућено да изнесу своје ставове о улози и начину остваривања функције Заштитника грађана.</p> <p>Заштитник грађана се бира на време од пет година и исто лице може бити највише два пута узастопно бирано на ову функцију.</p> <p>Поступак за избор Заштитника грађана започиње најкасније шест месеци пре истека мандата претходног Заштитника грађана.</p>	<p>ЧЛАН 4. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>Скупштина бира Заштитника грађана већином гласова свих народних посланика, на предлог одбора надлежног за уставна питања (у даљем тексту: Одбор).</p> <p>Заштитник грађана бира се на седам година, без могућности поновног избора на ову функцију.</p> <p>Одбор покреће поступак за утврђивање предлога за избор Заштитника грађана достављањем позива посланичким групама у Скупштини, најкасније 180 дана пре истека мандата претходног Заштитника грађана, односно најкасније 30 дана по престанку функције или разрешењу Заштитника грађана у смислу чл. 11. и 12. овог закона.</p> <p>АЛТЕРНАТИВА СТАВУ 3:</p> <p>Председник Скупштине покреће поступак за избор Заштитника грађана достављањем позива посланичким групама у Скупштини, најкасније 180 дана пре истека мандата претходног Заштитника грађана, односно најкасније 30 дана по престанку функције или разрешењу Заштитника грађана у смислу чл. 11. и 12. овог закона.</p> <p>Кандидата за Заштитника грађана Одбору има право да предложи свака посланичка група у Скупштини.</p> <p>Више посланичких група могу да предложе заједничког кандидата за Заштитника грађана.</p> <p>Пре утврђивања предлога за избор Заштитника грађана, Одбор ће обавити разговор са кандидатима којима ће бити омогућено да изнесу своје ставове о улози и начину остваривања функције Заштитника грађана.</p> <p>Предлог за избор Заштитника грађана утврђује се већином гласова од укупног броја чланова Одбора.</p>

	<p>Ако предложени кандидат за Заштитника грађана не добије потребну већину гласова свих народних посланика, поступак избора се понавља у року од 15 дана од дана када Скупштина није изабрала Заштитника грађана.</p>
<p style="text-align: center;">Члан 5.</p> <p>За Заштитника грађана може бити изабран држављанин Републике Србије који испуњава следеће услове:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) да је дипломирани правник; 2) да има најмање десет година искуства на правним пословима који су од значаја за обављање послова из надлежности Заштитника грађана; 3) да поседује високе моралне и стручне квалитете; 4) да има запажено искуство у заштити права грађана. 	<p>ТАЧКА 1) мења се и гласи: „1) да има високу школску спрему;“</p> <p>У ТАЧКИ 2) брише се реч: „правним“.</p>
<p style="text-align: center;">Члан 6.</p> <p>Заштитник грађана има четири заменика који му помажу у обављању послова утврђених овим законом, у оквиру овлашћења која им он пренесе.</p> <p>Приликом преношења овлашћења заменицима, Заштитник грађана посебно води рачуна о томе да се обезбеди одређена специјализација за обављање послова из надлежности Заштитника грађана, нарочито у погледу заштите права лица лишених слободе, равноправности полова, права детета, права припадника националних мањина и права особа са инвалидитетом.</p> <p>Заштитник грађана одређује заменика који ће га замењивати у случају његове одсутности или спречености да обавља послове.</p> <p>Заменике Заштитника грађана бира Скупштина већином гласова свих народних посланика, на предлог Заштитника грађана.</p> <p>Заменици Заштитника грађана бирају се на време од пет година и исто лице може највише два пута узастопно бити бирано на ову функцију.</p> <p>За заменика Заштитника грађана може бити изабран држављанин Републике Србије који испуњава следеће услове:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) да има високу стручну спрему; 2) да има најмање пет година искуства у области која је од значаја за обављање 	<p>ПОСЛЕ СТАВА 3. ДОДАЈЕ СЕ НОВИ СТАВ 4. који гласи:</p> <p>„Заменик Заштитника грађана који је овлашћен да се стара о заштити права лица лишених слободе помаже Заштитнику грађана у пословима Националног превентивног механизма за заштиту од тортуре, у складу са законом.“</p> <p>СТАВ 5. који постаје став 6, мења се и гласи: „Заменици Заштитника грађана бирају се на седам година, без могућности поновног избора на ову функцију.“</p> <p>У СТАВУ 6. који постаје став 7. у тачки 2) реч „пет“ мења се речју „десет“</p>

<p>послова из надлежности Заштитника грађана;</p> <p>3) да поседује високе моралне и стручне квалитете;</p> <p>4) да има запажено искуство у заштити права грађана.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 7.</p> <p>Заштитник грађана и његови заменици пре ступања на дужност полагају заклетву која гласи: "Заклињем се да ћу своју дужност обављати одговорно, непристрасно и независно, у складу са Уставом и законом и да ћу савесно радити на заштити и унапређењу људских права и слобода".</p> <p>Заштитник грађана полаже заклетву пред Скупштином, а његови заменици пред председником Скупштине.</p>	<p>У СТАВУ 1. после речи: „људских“ додају се речи: „и мањинских“, а речи: „права и слобода“ замењују се речима: „слобода и права“</p>
<p style="text-align: center;">Члан 8.</p> <p>Сматра се да је Заштитник грађана, односно заменик Заштитника грађана ступио на дужност моментом полагања заклетве.</p> <p>Ако Заштитник грађана, односно заменик Заштитника грађана без оправданог разлога не ступи на дужност у року од 30 дана од дана полагања заклетве, сматра се да није изабран, што Скупштина констатује на основу обавештења Одбора. У том случају одмах се покреће поступак за избор новог Заштитника грађана, односно његовог заменика.</p>	<p>У ЧЛАНУ 8. СТАВ 1. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>„Мандат Заштитника грађана почиње да тече даном полагања заклетве“.</p> <p>СТАВ 2. СЕ БРИШЕ.</p>

<p style="text-align: center;">Члан 9.</p> <p>Са функцијом Заштитника грађана, односно заменика Заштитника грађана неспојиво је обављање друге јавне функције или професионалне делатности, као и обављање друге дужности или посла који би могао утицати на њихову самосталност и независност.</p> <p>Заштитник грађана и заменик Заштитника грађана не могу бити чланови политичких странака.</p> <p>Заштитник грађана и његови заменици имају положај функционера у смислу закона којим се уређује спречавање сукоба интереса у вршењу јавних функција и на њих се у целини примењују одредбе тог закона.</p> <p>Даном ступања на дужност Заштитнику грађана, односно заменику Заштитника грађана морају престати све јавне, професионалне и друге функције, односно дужности или послови које је до тада обављао, ако су супротни одредбама овог закона, као и чланство у политичким организацијама.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 10.</p> <p>Заштитник грађана и његови заменици уживају имунитет као народни посланици. О укидању имунитета Заштитника грађана и његових заменика одлучује Скупштина већином гласова свих народних посланика.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 10а</p> <p>Заштитник грађана и заменик Заштитника грађана не могу давати изјаве политичке природе.</p>	<p>У ЧЛАНУ 10А после речи: „природе“ ставља се запета и додају речи: „које излазе изван оквира вршења надлежности Заштитника грађана.“.</p>

<p style="text-align: center;">Члан 11.</p> <p>Функција Заштитника грађана престаје у следећим случајевима:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) истеком мандата, ако не буде поново изабран; 2) смрћу; 3) оставком; 4) губитком држављанства, што се утврђује на основу акта надлежног државног органа; 5) испуњењем услова за пензију у складу са законом; 6) наступањем трајне физичке или менталне неспособности за обављање функције, што се утврђује на основу документације релевантне медицинске установе; 7) разрешењем. 	<p>ТАЧКА 1) мења се и гласи: „истеком мандата;“</p> <p>ТАЧКА 5) СЕ БРИШЕ</p> <p>ТАЧКА 6) која постаје тачка 5) МЕЊА СЕ И ГЛАСИ: „5) ако му правноснажном судском одлуком буде ограничена пословна способност;“</p> <p>ПОСЛЕ ТАЧКЕ 5. ДОДАЈЕ СЕ нова тачка 6. која гласи:</p> <p>„6) ако правноснажном судском одлуком буде осуђен на казну затвора у трајању од најмање шест месеци;“</p> <p>ПОСЛЕ СТАВА 1. ДОДАЈЕ СЕ СТАВ 2. који гласи:</p> <p>„Заштитнику грађана који у току мандата испуни услове за старосну пензију у складу са законом, функција престаје истеком мандата.“</p>
<p style="text-align: center;">Члан 12.</p> <p>Заштитника грађана разрешава Скупштина већином гласова свих народних посланика, на предлог Одбора или најмање једне трећине од укупног броја народних посланика.</p> <p>Ако предлог за разрешење Заштитника грађана подноси Одбор, потребно је да се за његово подношење изјасни већина од укупног броја чланова Одбора.</p> <p>Заштитник грађана може бити разрешен једино у следећим случајевима:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ако нестручно и несавесно обавља своју функцију; 2) ако обавља другу јавну функцију или професионалну делатност, ако обавља другу дужност или посао који би могао утицати на његову самосталност и независност, или ако поступа супротно закону којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција; 3) ако буде осуђен за кривично дело које га чини неподобним за обављање ове функције. <p>Заштитник грађана има право да се на седници Скупштине на којој се одлучује о његовом разрешењу обрати народним</p>	<p>СТАВ 3. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ: Заштитник грађана може бити разрешен у следећим случајевима:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ако нестручно и несавесно обавља своју функцију; 2) ако буде изабран, постављен или именован на другу јавну функцију; 3) ако започне обављање дужности, радње или професионалне делатности без сагласности државног органа надлежног за одлучивање о сукобу интереса при вршењу јавних функција; 4) ако у року од 30 дана од дана полагања заклетве, без оправданог разлога не ступи на дужност Заштитника грађана; 5) ако даје изјаве политичке природе супротно члану 10а овог закона. <p>У СТАВУ 4. после речи „седници“ додају се речи „Одбора и“ а речи „одлучује о његовом разрешењу“ замењују се речима „разматра предлог за његово разрешење“</p>

<p>посланицима.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 13.</p> <p>Скупштина на предлог Одбора може донети одлуку о суспензији Заштитника грађана у случају:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ако је против њега одређен притвор; 2) ако је осуђен за кривично дело које га чини неподобним за обављање функције, а пресуда није постала правоснажна. <p>Одлука о суспензији доноси се већином гласова народних посланика на седници на којој је присутна већина народних посланика.</p> <p>Скупштина ће укинути одлуку о суспензији чим престану разлози за суспензију.</p>	<p>У СТАВУ 1. после речи: „Заштитника грађана“ додају се речи: „или заменика Заштитника грађана“</p> <p>У СТАВУ 1. ТАЧКА 2) МЕЊА СЕ И ГЛАСИ: „2) ако неправноснажном судском одлуком буде осуђен на казну затвора у трајању од најмање шест месеци“.</p>
<p style="text-align: center;">Члан 14.</p> <p>Одредбе о престанку функције Заштитника грађана примењују се и на заменика Заштитника грађана, с тим што предлог за његово разрешење може поднети и Заштитник грађана.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 15.</p> <p>У случају престанка функције Заштитника грађана или заменика Заштитника грађана из разлога наведених у члану 11. тач. 1)-6) овог закона, Скупштина без расправе доноси одлуку којом констатује да су се стекли услови за престанак функције.</p> <p>Правне последице престанка функције наступају од дана доношења одлуке из става 1. овог члана.</p>	<p>СТАВ 1. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>У случају престанка функције Заштитника грађана из разлога наведених у члану 11. став 1. тач. 2) до 7) овог закона, Скупштина, без расправе, доноси одлуку којом утврђује дан престанка функције.</p>
<p style="text-align: center;">Члан 16.</p> <p>У случају престанка функције Заштитника грађана, до избора новог Заштитника грађана ову функцију обавља заменик кога је Заштитник грађана одредио да га замењује у случају његове одсутности или спречености да обавља функцију.</p> <p>Избор новог Заштитника грађана извршиће се најкасније у року од шест месеци од дана престанка функције ранијег Заштитника грађана.</p>	<p>СТАВ 2. брише се.</p>
<p style="text-align: center;">III. НАДЛЕЖНОСТ</p>	

<p style="text-align: center;">Члан 17.</p> <p>Заштитник грађана је овлашћен да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе, ако се ради о повреди републичких закона, других прописа и општих аката.</p> <p>Заштитник грађана је овлашћен да контролише законитост и правилност рада органа управе.</p> <p>Заштитник грађана није овлашћен да контролише рад Народне скупштине, председника Републике, Владе, Уставног суда, судова и јавних тужилаштава.</p>	<p>СТАВ 1. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>Заштитник грађана је овлашћен да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе, ако се ради о повреди Устава, потврђених међународних уговора, општеприхваћених правила међународног права, закона, других прописа и општих аката Републике Србије.</p> <p>СТАВ 2. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>Заштитник грађана може увек да изврши надзор у коме контролише законитост и правилност рада органа управе. На поступак тог надзора сходно се примењују одредбе овог закона о поступању Заштитника грађана по притужби.</p>
<p style="text-align: center;">Члан 18.</p> <p>Заштитник грађана има право предлагања закона из своје надлежности.</p> <p>Заштитник грађана је овлашћен да Влади односно Скупштини поднесе иницијативу за измену или допуну закона и других прописа и општих аката, ако сматра да до повреде права грађана долази због недостатака у прописима, као и да иницира доношење нових закона, других прописа и општих аката, када сматра да је то од значаја за остваривање и заштиту права грађана.</p> <p>Влада, односно надлежни одбор Скупштине, су обавезни да разматрају иницијативе које подноси Заштитник грађана.</p> <p>Заштитник грађана је овлашћен да у поступку припреме прописа даје мишљење Влади и Скупштини на предлоге закона и других прописа, ако се њима уређују питања која су од значаја за заштиту права грађана.</p>	<p>У СТАВУ 2. речи: „Влади односно Скупштини“ замењују се речима: „Скупштини, односно Влади и органу управе“</p> <p>СТАВ 3. мења се и гласи: „Надлежни одбор Скупштине, односно Влада и органи управе дужни су да размотре иницијативу коју је поднео Заштитник грађана и обавештење о томе доставе Заштитнику грађана најкасније 60 дана од дана подношења иницијативе.“</p> <p>СТАВ 4. БРИШЕ СЕ (прелази у нов члан 18а)</p>
	<p>ПОСЛЕ ЧЛАНА 18. ДОДАЈЕ СЕ НОВИ ЧЛАН 18А, који гласи:</p> <p>„Заштитник грађана је овлашћен да у поступку припреме прописа даје мишљење Скупштини, односно Влади и органу управе на предлоге закона и других прописа, ако се њима уређују питања која су од значаја за заштиту права грађана</p> <p>Предлози прописа из става 1. овог члана достављају се Заштитнику грађана</p>

	<p>благовремено.</p> <p>Заштитник грађана је дужан да у року од десет радних дана писаним путем достави мишљење на достављени предлог закона, односно другог прописа.</p> <p>Рок за достављање мишљења на предлог системског закона је 20 радних дана.</p> <p>Ако мишљење не буде достављено у року сматра се да није било примедба.“</p>
<p>Члан 19.</p> <p>Заштитник грађана је овлашћен да покрене поступак пред Уставним судом за оцену уставности и законитости закона, других прописа и општих аката.</p>	
<p>Члан 20.</p> <p>Заштитник грађана је овлашћен да јавно препоручи разрешење функционера који је одговоран за повреду права грађана, односно да иницира покретање дисциплинског поступка против запосленог у органу управе који је непосредно одговоран за учињену повреду и то ако из поновљеног понашања функционера или запосленог произилази намера да одбијају сарадњу са Заштитником грађана или ако се утврди да је учињеном повредом грађанину причињена материјална или друга штета већих размера.</p> <p>Ако нађе да у радњама функционера или запосленог у органу управе има елемената кривичног или другог кажњивог дела, Заштитник грађана је овлашћен да надлежном органу поднесе захтев, односно пријаву за покретање кривичног, прекршајног или другог одговарајућег поступка.</p>	<p>ЧЛАН 20. СТАВ 1. мења се и гласи:</p> <p>„Заштитник грађана је овлашћен да писмено препоручи разрешење функционера, односно иницира покретање дисциплинског поступка против запосленог у органу управе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ако утврди да је функционер, односно запослени грубо повредио права грађана или начинио пропуст којим је грађанину причињена материјална или друга штета, или 2) ако такву повреду или пропуст из тачке 1) овог става одбија или пропушта да отклони по препоруци Заштитника грађана, или 3) ако не изврши другу законом предвиђену обавезу у поступку који води Заштитник грађана.
<p>Члан 21.</p> <p>Органи управе имају обавезу да сарађују са Заштитником грађана и да му омогуће приступ просторијама и ставе на располагање све податке којима располажу, а који су од значаја за поступак који води односно за остварење циља његовог превентивног деловања, без обзира на степен њихове тајности, осим када је то у супротности са законом.</p> <p>Заштитник грађана има право да обави разговор са сваким запосленим у органу</p>	

<p>управе када је то од значаја за поступак који води.</p> <p>Заштитник грађана, односно заменик Заштитника грађана је дужан да и након престанка функције чува као тајну податке до којих дође у вршењу своје функције.</p> <p>Обавеза чувања тајне односи се и на запослене у стручној служби Заштитника грађана.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 22.</p> <p>Заштитник грађана има право несметаног приступа заводима за извршење санкција и другим местима на којима се налазе лица која су лишена слободе, као и право да са тим лицима разговара насамо.</p>	<p>ЧЛАН 22. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>Заштитник грађана може без претходне најаве, надзора и ометања, прегледати места у којима се налазе лица лишена слободе, лица којима је ограничена слобода кретања и места где су смештене или бораве групе чија права штити, а посебно места под контролом полиције и Војске Србије, притворске јединице, заводе за извршење кривичних санкција, психијатријске установе, прихватилиштва за странце и центре за азил.</p> <p>Преглед из става 1. овог члана Заштитник грађана може извршити и у установама социјалне заштите које пружају услугу домског смештаја деци и младима, као и одраслим и старијим лицима.</p> <p>Заштитник грађана је овлашћен и да са лицима која затекне на местима из ст. 1. и 2. овог члана разговара насамо и без икаквог надзора, прегледа све инсталације и другу опрему, као и да приступи сваком документу и податку, у складу са законом којим се уређује тајност података.</p> <p>Свако је дужан да Заштитнику грађана омогући вршење овлашћења из ст. 1. до 3. овог члана.</p> <p>Надлежни орган је дужан да на захтев Заштитника грађана пружи помоћ у вршењу овлашћења из ст. 1. до 3. овог члана.“</p>
<p style="text-align: center;">Члан 23.</p> <p>Председник Републике, председник и чланови Владе, председник Скупштине, председник Уставног суда и функционери у органима управе дужни су да приме Заштитника грађана на његов захтев најкасније у року од 15 дана.</p>	
<p style="text-align: center;">IV. ПОСТУПАК</p>	

<p style="text-align: center;">Члан 24.</p> <p>Заштитник грађана покреће поступак по притужби грађана или по сопственој иницијативи.</p> <p>Поред права на покретање и вођење поступка, Заштитник грађана има право да пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности делује превентивно, у циљу унапређења рада органа управе и унапређења заштите људских слобода и права.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 25.</p> <p>Свако физичко или правно, домаће или страног лица које сматра да су му актом, радњом или нечињењем органа управе повређена права може да поднесе притужбу Заштитнику грађана.</p> <p>Ако се ради о повреди права детета, притужбу из става 1. овог члана у име малолетног лица може поднети његов родитељ, односно законски заступник, а ако се ради о повреди права правног лица, притужбу може поднети лице овлашћено за заступање тог правног лица.</p> <p>Пре подношења притужбе подносилац је дужан да покуша да заштити своја права у одговарајућем правном поступку.</p> <p>Заштитник грађана ће упутити подносиоца притужбе на покретање одговарајућег правног поступка, ако је такав поступак предвиђен, а неће покренути поступак док не буду исцрпљена сва правна средства.</p> <p>Изузетно, Заштитник грађана може покренути поступак и пре него што су исцрпљена сва правна средства, ако би подносиоцу притужбе била нанета ненадокнадива штета или ако се притужба односи на повреду принципа добре управе, посебно некоректан однос органа управе према подносиоцу притужбе, неблаговремен рад или друга кршења правила етичког понашања запослених у органима управе.</p> <p>Заштитник грађана неће поступати по анонимним притужбама.</p> <p>Изузетно, ако сматра да у анонимној притужби има основа за његово поступање, Заштитник грађана може покренути поступак</p>	<p>У ЧЛАНУ 25. СТ. 1. И 2 МЕЊАЈУ СЕ НОВИМ СТ. 1. ДО 3. КОЈИ ГЛАСЕ:</p> <p>Притужбу Заштитнику грађана може да поднесе свако физичко или правно лице, домаће или страног, које сматра да му је актом, радњом или нечињењем органа управе повређено људско или мањинско право, а притужбу због повреде права детета могу поднети родитељ или старатељ, као и удружење које се бави заштитом права детета, уз сагласност родитеља или старатеља детета или уз сагласност детета старијег од десет година.</p> <p>Дете може самостално поднети притужбу ако је навршило десет година.</p> <p>Ако је повређено право правног лица, притужбу може поднети лице овлашћено за заступање правног лица.</p> <p>ПОСЛЕ СТАВА 3. ДОДАЈЕ СЕ НОВИ СТАВ 4. који гласи:</p> <p>„Нико не може бити спречен у подношењу притужбе Заштитнику грађана или због ње бити стављен у неповољнији положај.“</p> <p>У СТАВУ 3, који постаје став 5, после речи: „правном поступку“ додају се речи: „пред органом управе“.</p> <p>У СТАВУ 4, који постаје став 6, после речи: „правна средства“ додају се речи: „пред надлежним органима управе“.</p> <p>У СТАВУ 5, који постаје став 7, после речи: „правна средства“ додају се речи: „пред органима управе“.</p>

<p>по сопственој иницијативи.</p>	
<p>Члан 26.</p> <p>Притужба се подноси у писаној форми или усмено на записник и на подношење притужбе се не плаћа никаква такса, нити друга накнада.</p> <p>Притужба се може поднети најкасније у року од једне године од извршене повреде права грађана, односно од последњег поступања, односно непоступања органа управе у вези са учињеном повредом права грађана.</p>	<p>У СТАВУ 2. реч: „једне“ замењује се речју: „три“.</p>
<p>Члан 27.</p> <p>Притужба садржи назив органа на чији се рад односи, опис повреде права, чињенице и доказе који поткрепљују притужбу, податке о томе која су правна средства искоришћена и податке о подносиоцу притужбе.</p> <p>На захтев подносиоца притужбе стручна лица у служби Заштитника грађана су дужна да му, без накнаде, пруже стручну помоћ у састављању притужбе.</p> <p>Лица лишена слободе имају право да притужбу поднесу у запечаћеној коверти.</p> <p>У свим установама у којима се налазе лица лишена слободе морају се на видан и јаван начин обезбедити одговарајуће коверте, о чему се старају управе ових установа, као и министарство надлежно за послове правде.</p>	<p>У ЧЛАНУ 27. СТАВ 2. ДОДАЈЕ СЕ РЕЧЕНИЦА која гласи:</p> <p>„Детету се стручна помоћ пружа и ако је није захтевало.“.</p>

	<p>ПОСЛЕ ЧЛАНА 27. ДОДАЈЕ СЕ НОВИ ЧЛАН 27а који гласи:</p> <p>Заштитник грађана је дужан да по притужби поступи у року од 15 дана од њеног пријема, и то тако што ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - притужбу одбацити, или - о притужби одлучити у скраћеном поступку, или - покренути испитни поступак. <p>Заштитник грађана мора да оконча испитни поступак у року од 90 дана од пријема притужбе.</p> <p>Заштитник грађана може продужити испитни поступак ако сложеност чињеничног стања, бројност података или понашање странака то налажу, о чему обавештава подносиоца притужбе.</p>
<p style="text-align: center;">Члан 28.</p> <p>Заштитник грађана је дужан да поступи по свакој притужби осим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ако предмет на који се односи притужба не спада у надлежност Заштитника грађана; 2) ако је притужба поднета након истека рока за подношење; 3) ако је притужба поднета пре употребе свих расположивих правних средстава, а нису испуњени услови из члана 25. став 5. овог закона; 4) ако је притужба анонимна; 5) ако притужба не садржи потребне податке за поступање, а подносилац недостатка не отклони ни у накнадном року одређеном за допуну притужбе, нити се обрати служби Заштитника грађана за стручну помоћ у отклањању недостатка. <p>Ако због неког од разлога из става 1. овог члана нема основа за поступање Заштитника грађана, Заштитник грађана ће одбацити притужбу, о чему је дужан да обавести подносиоца, уз навођење разлога за одбацивање.</p>	<p>ЧЛАН 28. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>Заштитник грађана доноси закључак којим одбацује притужбу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ако предмет притужбе није у надлежности Заштитника грађана; 2) ако је притужба поднета после истека рока за њено подношење; 3) ако је притужба поднета пре употребе свих расположивих правних средстава пред органима управе, а нису испуњени услови из члана 25. став 5. овог закона; 4) ако је притужба анонимна или је увредљива или представља злоупотребу права или је о њеној основаности већ одлучивано; 5) ако притужба не садржи податке који су потребни за поступање, а подносилац притужбе не отклони недостатке у накнадном року од пет радних дана одређеном за допуну притужбе, нити се обрати стручној служби Заштитника грађана да му помогне у отклањању недостатка. <p>Притужба детета не може бити одбачена зато што не садржи податке који су потребни за поступање.</p> <p>Закључак којим се одбацује притужба мора бити образложен и доставља се подносиоцу притужбе.</p> <p>Ако Заштитник грађана није надлежан да поступа по притужби, у закључак се уноси и поука о томе коме треба упутити притужбу,</p>

	или друго правно средство, осим ако Заштитник грађана не доставља притужбу покрајинским заштитнику грађана – омбудсману или локалном омбудсману.
	<p>ПОСЛЕ ЧЛАНА 28. ДОДАЈЕ СЕ НОВИ ЧЛАН 28А који гласи:</p> <p>Заштитник грађана може да одлучи у скраћеном поступку или да покрене испитни поступак и ако је притужба поднета после истека рока за њено подношење, ако сматра да је подносилац притужбе пропустио рок из оправданих разлога или да је случај толико значајан да поступак треба водити.</p> <p>Заштитник грађана одлучује у скраћеном поступку ако чињенично стање и изјашњење заинтересованих страна могу да се утврде из докумената која су приложена уз притужбу. У том случају, доноси се извештај о случају, на који се примењују одредбе овог закона о извештају о случају који се доноси после испитног поступка.</p> <p>Ако не одбаци притужбу или не реши случај у скраћеном поступку, Заштитник грађана покреће испитни поступак.</p> <p>Испитни поступак покреће се закључком.</p>
<p>Члан 29.</p> <p>О покретању и завршетку поступка Заштитник грађана обавештава подносиоца притужбе, као и орган управе против којег је поднета притужба.</p> <p>Орган управе је обавезан да одговори на све захтеве Заштитника грађана, као и да му достави све тражене информације и списе у року који он одреди, а који не може бити краћи од 15, нити дужи од 60 дана.</p> <p>Заштитник грађана може, у нарочито оправданим случајевима, да органу управе не открије идентитет подносиоца притужбе.</p>	<p>У ЧЛАНУ 29. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>Заштитник грађана доставља подносиоцу притужбе и органу управе закључак о покретању испитног поступка и захтева од органа управе да се писмено изјасни о притужби и достави потребна обавештења и документе, у року који одреди, а који не може бити дужи од 15 дана.</p> <p>У изузетно сложеним ситуацијама, на образложени захтев органа управе, Заштитник грађана може рок из става 1. овог члана продужити најдуже до 60 дана.</p> <p>Заштитник грађана може да, у нарочито</p>

	<p>оправданим случајевима, органу управе не открије идентитет подносиоца притужбе.</p> <p>Орган управе на који се односи притужба обавезан је да Заштитнику грађана омогући приступ службеним просторијама.</p> <p>Сви функционери и запослени у органу управе дужни су да се одазову на захтев Заштитника грађана да учествују у испитном поступку и пруже му потребна објашњења.</p> <p>Ако орган управе не поступи у року који је Заштитник грађана одредио, дужан је да Заштитнику грађана без одлагања саопшти разлоге за то.</p> <p>О непоступању по захтеву из става 1. овог члана, Заштитник грађана обавештава орган који је непосредно надређен органу управе на који се притужба односи, Владу, Скупштину и јавност.</p>
	<p>ПОСЛЕ ЧЛАНА 29. ДОДАЈЕ СЕ НОВИ ЧЛАН 29А који гласи:</p> <p>Заштитник грађана може да обустави испитни поступак ако се подносилац притужбе писмено изјасни да одустаје од притужбе, ако неоправдано не учествује у испитном поступку, или ако из његових поступака недвосмислено произлази да не показује интересовање за даљи ток поступка,</p> <p>Испитни поступак се обуставља закључком, који мора бити образложен и који се доставља подносиоцу притужбе и органу управе.</p>
<p>Члан 30.</p> <p>Ако орган против којег је поднета притужба сам отклони недостатке, Заштитник грађана ће о томе обавестити подносиоца притужбе и оставити му рок од 15 дана да се изјасни да ли је таквим поступком задовољан.</p> <p>Ако подносилац притужбе одговори да је задовољан начином на који је отклоњен недостатак, као и ако подносилац притужбе уопште не одговори у остављеном року, Заштитник грађана ће обуставити поступак.</p>	<p>ЧЛАН 30. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>Ако орган управе против којег је поднета притужба сам отклони недостатак на који се притужба односи, Заштитник грађана ће закључком обуставити поступак и о томе обавестити подносиоца притужбе и орган управе.</p>

<p style="text-align: center;">Члан 31.</p> <p>Након утврђивања свих релевантних чињеница и околности Заштитник грађана може обавестити подносиоца притужбе да је притужба неоснована или може утврдити да су постојали недостаци у раду органа управе. Ако нађе да су постојали недостаци у раду органа управе, Заштитник грађана ће упутити препоруку органу о томе како би уочени недостатак требало отклонити.</p> <p>Орган управе је дужан да, најкасније у року од 60 дана од дана добијања препоруке обавести Заштитника грађана о томе да ли је поступио по препоруци и отклонио недостатак, односно да га обавести о разлозима због којих није поступио по препоруци.</p> <p>Изузетно, ако постоји опасност да ће због неотклањања недостатка, права подносиоца притужбе бити трајно и у значајном обиму оштећена, Заштитник грађана у својој препоруци органу управе може утврдити и краћи рок за отклањање недостатка, с тим што тај рок не може бити краћи од 15 дана.</p> <p>Ако орган управе не поступи по препоруци, Заштитник грађана може о томе да обавести јавност, Скупштину и Владу, а може и да препоручи утврђивање одговорности функционера који руководи органом управе.</p>	<p style="text-align: center;">ЧЛАН 31. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>Када оконча испитни поступак, Заштитник грађана сачињава писмени извештај о случају који доставља органу управе и подносиоцу притужбе.</p> <p>У извештају о случају Заштитник грађана износи своју оцену чињеница и утврђује да ли је повређено људско или мањинско право и, ако јесте, на који начин је повреда учињена.</p> <p>Заштитник грађана у свој извештај о случају уноси препоруку о начину на који повреда права може да буде смањена или отклоњена, ако је то могуће.</p> <p>Препорука за разрешење функционера, односно иницијатива за покретање дисциплинског поступка против запосленог у органу управе из члана 20. овог закона саставни је део извештаја о случају.</p> <p>Орган управе дужан је да испуни препоруку из става 3. овог члана у року који у извештају о случају одреди Заштитник грађана, а који не може бити дужи од 90 дана, и да одмах по истеку рока обавести Заштитника грађана о томе како је поступио по препоруци.</p> <p>Ако се препорука из става 3. овог члана односи на нормативно преуређење одређене области или прописаних решења, Заштитник грађана у извештају о случају одређује рокове у којима је орган управе дужан да Заштитника грађана обавештава о мерама предузетим на испуњавању препорука.</p> <p>Ако орган управе не поступи по препоруци у задатим роковима, или је само делимично испуни, као и ако не испуни препоруку да се разреши функционер који је одговоран за повреду права или иницијативу да покрене дисциплински поступак против запосленог који је одговоран за повреду права, Заштитник грађана о томе обавештава непосредно надређени орган, Владу, Скупштину и јавност.</p> <p>Орган управе је дужан да извештај о случају објави на својој веб презентацији.</p>

<p style="text-align: center;">Члан 32.</p> <p>Заштитник грађана може поступити и по сопственој иницијативи када на основу сопственог сазнања или сазнања добијених из других извора, укључујући изузетно и анонимне притужбе, оцени да је актом, радњом или нечињењем органа управе дошло до повреде људских слобода или права.</p> <p>Одредбе чл. 29. до 31. овог закона сходно се примењују и на поступак који Заштитник грађана покрене по сопственој иницијативи.</p>	<p>У СТАВУ 1. после речи: „оцени“ додају се речи: „да је могуће“</p>
<p>V. ИЗВЕШТАЈ СКУПШТИНИ И САРАДЊА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА СА ДРУГИМ ОРГАНИМА</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 33.</p> <p>Заштитник грађана подноси Скупштини редован годишњи извештај у коме се наводе подаци о активностима у претходној години, подаци о уоченим недостацима у раду органа управе, као и предлози за побољшање положаја грађана у односу на органе управе.</p> <p>Извештај о раду се подноси најкасније до 15. марта наредне године и објављује се у «Службеном гласнику Републике Србије» и на Интернет страници Заштитника грађана, а доставља се и средствима јавног информисања.</p> <p>У току године Заштитник грађана може да подноси и посебне извештаје, ако за тим постоји потреба.</p>	<p>ЧЛАН 33. СТ. 1. И 2. МЕЊАЈУ СЕ И ГЛАСЕ:</p> <p>Заштитник грађана подноси Скупштини редован годишњи извештај о свом раду, у коме се наводе: подаци о активностима у претходној години, подаци о уоченим недостацима у раду органа управе, препоруке за побољшање праксе и нормативног уређења појединачне области, као и предлози за унапређење положаја грађана у односу на органе управе.</p> <p>Извештај из става 1. овог члана Заштитник грађана подноси најкасније до 15. марта наредне године за претходну годину и објављује га у „Службеном гласнику Републике Србије“ и на својој веб презентацији, о чему обавештава средства јавног информисања.</p>

<p style="text-align: center;">Члан 34.</p> <p>Односи између Заштитника грађана и органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе надлежних за питања заштите права грађана заснивају се на међусобној сарадњи, у оквиру надлежности Заштитника грађана утврђених овим законом.</p> <p>Заштитник грађана сарађује са омбудсманом аутономне покрајине и грађанским браниоцем (омбудсманом) у јединицама локалне самоуправе у којима је он установљен, као и са надлежним службама председника Републике и Скупштине, у циљу размене информација о уоченим проблемима и појавама у раду и поступању органа управе са становишта заштите и унапређења људских слобода и права.</p>	<p style="text-align: center;">СТАВ 2 МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>„Заштитник грађана сарађује са покрајинским заштитником грађана - омбудсманом и локалним омбудсманом у јединицама локалне самоуправе, као и са надлежним службама председника Републике, Скупштине и Владе у циљу размене информација о уоченим проблемима и појавама у раду и поступању органа управе са становишта заштите и унапређења људских и мањинских слобода и права.“</p>
<p style="text-align: center;">Члан 35.</p> <p>Ако Заштитник грађана прими притужбу која се односи на повреде права грађана учињене актима, радњама или нечињењем органа управе, а не ради се о повреди републичких закона, других прописа и општих аката, већ о повреди прописа или општег акта аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, доставиће такву притужбу без одлагања омбудсману аутономне покрајине, односно грађанском браниоцу (омбудсману) јединице локалне самоуправе, ако је установљен.</p> <p>Ако орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе надлежан за питања заштите права грађана прими притужбу која се односи на повреде републичког закона, другог прописа или општег акта, доставиће такву притужбу, без одлагања Заштитнику грађана.</p> <p>Ако подносилац у притужби указује истовремено на повреду републичког закона, другог прописа или општег акта и на повреду прописа или општег акта аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, орган коме је притужба достављена (Заштитник грађана, омбудсман аутономне покрајине или грађански бранилац-омбудсман јединице локалне самоуправе) поступаће по њој у делу својих надлежности, а копију притужбе ће проследити другом надлежном органу (Заштитнику грађана, омбудсману аутономне покрајине или грађанском браниоцу-</p>	<p style="text-align: center;">ЧЛАН 35. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>„Ако Заштитник грађана прими притужбу која се односи на повреду људског или мањинског права учињену актима, радњама или нечињењем органа управе, а није повређен Устав, међународни уговор о људским или мањинским правима, нити закон, други пропис или општи акт Републике Србије, већ је повређен пропис или други општи акт аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, доставља је, без одлагања, покрајинским заштитнику грађана – омбудсману или локалном омбудсману.</p> <p>Ако покрајински заштитник грађана – омбудсман или локални омбудсман прими притужбу због повреде потврђеног међународног уговора о људским или мањинским правима или закона, другог прописа или општег акта Републике Србије доставља је, без одлагања, Заштитнику грађана и о томе писмено обавештава подносиоца притужбе.</p> <p>Ако подносилац притужбе истовремено указује на повреду потврђеног међународног уговора о људским или мањинским правима или закона, другог прописа или општег акта Републике Србије и на повреду прописа или другог општег акта аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, орган који је примио притужбу поступа по њој у делу својих надлежности, а копију притужбе прослеђује Заштитнику грађана или покрајинским заштитнику грађана –</p>

<p>омбудсману јединице локалне самоуправе, ако је такав орган установљен), ради поступања у делу његових надлежности, сходно ст. 1. и 2. овог члана.</p>	<p>омбудсману или локалном омбудсману, и о томе писмено обавештава подносиоца притужбе.</p> <p>У случају из ст. 1. и 3. овог члана, покрајински заштитник грађана –омбудсман и локални омбудсман, дужни су да о исходу поступка по притужби обавесте Заштитника грађана.“.</p>
<p>VI. ПРАВО НА ПЛАТУ</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 36.</p> <p>Заштитник грађана има право на плату у висини плате председника Уставног суда, а заменици у висини плате судије Уставног суда.</p>	
<p>VII. СРЕДСТВА ЗА РАД ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 37.</p> <p>Средства за рад Заштитника грађана обезбеђују се у буџету Републике.</p> <p>Заштитник грађана сачињава предлог средстава за наредну годину и доставља га Влади ради укључивања као саставни део предлога буџета Републике, с тим што предлог мора бити сачињен по методологији и критеријумима који важе за остале буџетске кориснике.</p> <p>Годишња средства за рад Заштитника грађана треба да буду довољна да омогуће његово делотворно и ефикасно остваривање функције, као и да буду у складу са макроекономском политиком Републике.</p>	<p>У СТАВУ 1. после речи: „Заштитника грађана“ додају се речи: „на обављању послова из његове надлежности“.</p> <p>ПОСЛЕ СТАВА 3. ДОДАЈЕ СЕ СТАВ 4. који гласи:</p> <p>„Средства за рад Заштитника грађана из става 1. овог члана не могу се смањити, изузев ако се смањење средстава за рад примењује на све буџетске кориснике.“.</p>
<p>VIII. СТРУЧНА СЛУЖБА</p>	

<p style="text-align: center;">Члан 38.</p> <p>За вршење стручних и административних послова образује се стручна служба Заштитника грађана.</p> <p>Радам стручне службе руководи генерални секретар, који мора бити лице са завршеним правним факултетом, најмање пет година радног искуства и који мора испуњавати услове за рад у органима државне управе.</p> <p>Заштитник грађана доноси општи акт о организацији и систематизацији послова стручне службе, на који сагласност даје Народна скупштина.</p> <p>Заштитник грађана доноси одлуку о пријему у радни однос запослених у стручној служби.</p> <p>На генералног секретара и остале запослене у стручној служби Заштитника грађана примењују се прописи којима се уређују радни односи у државним органима.</p>	<p style="text-align: center;">СТАВ 2. БРИШЕ СЕ</p> <p>У СТАВУ 3. речи „Народна скупштина“ замењују се речима: „одбор Скупштине надлежан за административне послове“.</p> <p style="text-align: center;">СТАВ 5. МЕЊА СЕ И ГЛАСИ:</p> <p>„На права и обавезе запослених у стручној служби Заштитника грађана сходно се примењују прописи који уређују права и дужности државних службеника и намештеника.“</p>
	<p style="text-align: center;">ПОСЛЕ ЧЛАНА 38. ДОДАЈЕ СЕ НОВИ ЧЛАН 38А, који гласи:</p> <p>Заштитник грађана и заменици Заштитника грађана имају службену легитимацију која служи да се идентификују приликом обављања послова из надлежности Заштитника грађана.</p> <p>По престанку функције, службена легитимација се враћа и поништава.</p> <p>Изглед, облик, садржину и начин издавања и вођења евиденције о издатим службеним легитимацијама прописује Заштитник грађана.</p>
<p>IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ</p>	<p><u>НАКОН РАЗМАТРАЊА ПОЛАЗНИХ ОСНОВА УТВРДИТИ ПРЕДЛОГ ПРЕЛАЗНИХ И ЗАВРШНИХ ОДРЕДАБА</u></p>
<p style="text-align: center;">Члан 39.</p> <p>Скупштина ће изабрати Заштитника грађана у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.</p> <p>Заштитник грађана ће поднети предлог за избор заменика у року од три месеца од дана ступања на дужност, а Скупштина ће изабрати заменике Заштитника грађана у року од два месеца од дана подношења предлога.</p>	

<p style="text-align: center;">Члан 40.</p> <p>Општи акт о организацији и раду стручне службе Заштитник грађана ће донети у року од 60 дана од дана ступања на дужност.</p> <p>Пријем запослених у стручну службу Заштитник грађана извршиће се у року од 60 дана од дана ступања на снагу општег акта о организацији и раду стручне службе.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 41.</p> <p>Скупштина ће ускладити одредбе свог Пословника са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана његовог ступања на снагу.</p> <p>Пословником Скупштине уредиће се начин поступања по поднетом редовном извештају, као и по посебним извештајима Заштитника грађана.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 42.</p> <p>Влада ће, до ступања на снагу општег акта о организацији и раду стручне службе Заштитника грађана, на предлог Заштитника грађана, обезбедити простор, средства и друге неопходне услове за почетак рада.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 43.</p> <p>Заштитник грађана неће поступати по случајевима насталим пре ступања на снагу овог закона.</p>	
<p style="text-align: center;">Члан 44.</p> <p>Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".</p>	